Seat No	

B.A.-I Semester-I Examination_____

Political Science (Open Elective) Paper-I

Civil Services-I: Administration in Pre Independent India: OECIS01101

Subject Code: 230903

Time: Two Hours **Total Marks: 60**

Instructions:

1. **All Questions are Compulsory.**
2. **All Questions carry equal marks.**
3. **Figures to the right indicate full marks**

Q.1.Choose the Correct alternatives from the following. 15

1 During Akbar's time..... was working as the police chief of the state.

a) Faujdar b) Sarkar c) Subhedar d) Kotaval

2 Who was the head of Mughal Pargana Administration?

a) Shikedar b) Amin c) Shiphsalar d) None of These

3 Which sultan was the first to enumerate the land in the state?

a) Muhammad-bin-Tughlaq b) Allauddin Khilji c) Altamash d) Sikandar Lod

4 In Ashtapradhan Mandal --------- was working as Foreign Minister.

a) Peshwa b) Sarsenapati c) Sumant d) Justice

5 Who has called as father of Local Self Government in India?

a) Wareen Hasting b) Lord Wellesly c) Lord Bentink d) Lord Ripon

6 Who was known as a Father of Civil Service in India?

a) Lord Wellesly b) Lord Canning c) Sir John Shor d) Cornwallis

7 Who was established Public Works Department in 1854?

a) Minto b) Dalhousie c) Sir John Shor d) Cornwallis

8 Who was established lower courts and appellate courts?

a) Lord Canning b) Lord Clive c) Cornwallis d) Sir John Shor

9 Which law provided for the establishment of UPSC?

a) Pitts India Act b) Government of India Act 1935 c) Council Act of 1909 d) None of these

10 Which law was passed by the British Parliament after the uprising of 1857?

a) Queen’s Manifesto of 1858 b) Government of India Act, 1935

c) Pitts India Act d) None of these

11 Which law was enacted by amending the Queen's Manifesto of 1858?

a) Government of India Act of 1861 b) Pitts India Act

c) Government of India Act 1935 d) Council Act of 1909

12 Which British official amended the law of 1909?

a) Lord Minto and Lord Morley b) Lord Wellesly c) Lord Canning d)Wareen Hasting

13 The Saptang Theory of the nature of the state is laid down by ----------.

a) Shukracharya b) Vyas c) Kautilya d) Buddha

14 In Kautilya's Saptanga Siddhanta, the kingdom has ..... parts.

a) five b) six c) seven d) eight

15 Kautilya has adopted the ..... system of governance.

a) Mahajanshahi b) Oligarchy c) Democracy d) Monarchy

Q.2.Write short Notes (Three out of Four) . 15

1 Kautilya's State Administration Department and Civil Servant

2 Shik of Mughal period

3 Rayatwari System

4 The provisions of the Act of 1858

Q.3.Write short Answers (Three out of Four) . 15

1 Duties of a King by Kautilya

2 Explain the local administration system of Mughal period.

3 Explain the provisions of the Act of 1853.

4 Explain the division of powers between Centre and State as per the Act of 1935.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two). 15

1 Explain the Kautilya’s Saptanga Theory of State.

2 Explain the Central administration system of Mughal period.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. **सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.**
2. **सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.**
3. **उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.**

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. १५

1 अकबर काळात ..... हा प्रांताचा पोलिसप्रमुख म्हणून कार्य करीत असे.

अ) फौजदार ब) सरकार क) सुभेदार ड) कोतवाल

2 मुघलकालीन परगणा प्रशासनाचा प्रमुख कोण होता?

अ) शिकेदार ब) अमीन क) सिपहसालार ड) यापैकी नाही

3 कोणत्या सुलतानाने सर्वप्रथम राज्यातील जमिनीची मोजणी केली.

अ) महंमद –बिन-तुघलक ब) अल्ल्लाऊद्दीन खिलजी क) अल्तमश ड) सिकंदर लोदी

4 अष्टप्रधान मंडळात --------- हा परराष्ट्र मंत्री म्हणून काम करीत होता.

अ) पेशवा ब) सरसेनापती क) सुमंत ड) न्यायधीश

5 भारतातील स्थनिक स्वराज्य संस्थेचा जनक कोणास म्हणतात?

अ) वार्रेन हेस्टिंग ब) लॉर्ड वेलस्ली क) लॉर्ड बेंटिग ड) लॉर्ड रिपन

6 भारतातील नागरी सेवेचा जनक कोणाला म्हटले जाते?

अ) लॉर्ड वेलस्ली ब) लॉर्ड कानिंग ड) सर जॉन शोर ड) कॉर्नवालीस

7 सार्वजनिक कार्य विभाग १८५४ मध्ये कोणी सुरू केला?

अ) मिंटो ब) डलहौसी क) सर जॉन शोर ड) कॉर्नवालीस

8 कनिष्ठ न्यायालये आणि अपील न्यायालये कोणी स्थापन केली?

अ) लॉर्ड कानिंग ब) लॉर्ड क्लाइव क) कॉर्नवालीस ड) सर जॉन शोर

9 यू.पी.एस.सी. स्थापनेची तरतूद कोणत्या कायद्याने करण्यात आली?

अ) पिट्स इंडिया कायदा ब) १९३५ चा भारत सरकार कायदा

क) १९०९ चा कौन्सिलचा कायदा ड) यापैकी नाही

10 १८५७च्या उठवा नंतर ब्रिटीश संसेदेने कोणता कायदा पास केला?

अ) राणीचा जाहीरनामा,१८५८ ब) १९३५ चा भारत सरकार कायदा

क) पिट्स इंडिया कायदा ड) यापैकी नाही

11 १८५८ चा राणीचा जाहीरनाम्यात सुधारणा करून कोणता कायदा तयार केला?

अ) १८६१ चा भारत सरकार कायदा ब) पिट्स इंडिया कायदा

क) १९३५ चा भारत सरकार कायदा ड) १९०९ चा कौन्सिलचा कायदा

12 १९०९ चा कायदा कोणत्या ब्रिटीश अधिकाऱ्याने सुधारणा कायदा केला?

अ) लॉर्ड मिंटो आणि लॉर्ड मोर्ले ब) लॉर्ड वेलस्ली क) लॉर्ड कानिंग ड) वार्रेन हेस्टिंग

13 राज्याच्या स्वरूपाचा सप्तांग सिद्धांत ---------- यांनी मांडलेला आहे.

अ) शुक्राचार्य ब) व्यास क) कौटिल्य ड) बुद्ध

14 कौटिल्याच्या सप्तांग सिद्धांतात राज्याची ..... अंगे आहेत.

अ) पाच ब) सहा क) सात ड) आठ

15 कौटिल्याने ..... शासनपद्धतीचा स्वीकार केला आहे.

अ) महाजनशाही ब) कुलीनतंत्र क) जनतंत्र ड) राजेशाही

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन). १५

1 कौटिल्याचे राज्यप्रशासनातील खाती व नोकरवर्ग

2 मुघलकालीन शिक

3 रयतवारी पद्धत

4 १८५८च्या कायद्यातील तरतुदी

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) . १५

1 कौटिल्याने सांगितलेली राजाची कर्तव्ये

2 मुघलकालीन स्थानिक प्रशासन व्यवस्था स्पष्ट करा.

3 १८५३ सालच्या कायद्यातील तरतुदी स्पष्ट करा.

4 १९३५ च्या कायद्यानुसार केंद्र आणि राज्य यामध्ये केलेली अधिकाराची विभागणी स्पष्ट करा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) . १५

1 कौटिल्याचा सप्तांग राज्य सिद्धांत स्पष्ट करा.

2 मुघलकालीन केंद्रीय प्रशासकीय व्यवस्था स्पष्ट करा.

*****

Model Answer Paper

B.A.-I Semester-I Examination_____
Political Science (Open Elective) Paper-I
Civil Services-I: Administration in Pre Independent India: OECIS01101
Subject Code: 230903

Time: Two Hours **Total Marks: 60**

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. १५

1 अकबर काळात ..... हा प्रांताचा पोलिसप्रमुख म्हणून कार्य करीत असे.

अ) फौजदार ब) सरकार क) सुभेदार ड) कोतवाल

Option 4

2 मुघलकालीन परगणा प्रशासनाचा प्रमुख कोण होता?

अ) शिकेदार ब) अमीन क) सिपहसालार ड) यापैकी नाही

Option 1

3 कोणत्या सुलतानाने सर्वप्रथम राज्यातील जमिनीची मोजणी केली.

अ) महंमद –बिन-तुघलक ब) अल्ल्लाऊद्दीन खिलजी क) अल्तमश ड) सिकंदर लोदी

Option 2

4 अष्टप्रधान मंडळात --------- हा परराष्ट्र मंत्री म्हणून काम करीत होता.

अ) पेशवा ब) सरसेनापती क) सुमंत ड) न्यायधीश

Option 3

5 भारतातील स्थनिक स्वराज्य संस्थेचा जनक कोणास म्हणतात?

अ) वार्रेन हेस्टिंग ब) लॉर्ड वेलस्ली क) लॉर्ड बेंटिग ड) लॉर्ड रिपन

Option 4

6 भारतातील नागरी सेवेचा जनक कोणाला म्हटले जाते?

अ) लॉर्ड वेलस्ली ब) लॉर्ड कानिंग ड) सर जॉन शोर ड) कॉर्नवालीस

Option 1

7 सार्वजनिक कार्य विभाग १८५४ मध्ये कोणी सुरू केला?

अ) मिंटो ब) डलहौसी क) सर जॉन शोर ड) कॉर्नवालीस

Option 2

8 कनिष्ठ न्यायालये आणि अपील न्यायालये कोणी स्थापन केली?

अ) लॉर्ड कानिंग ब) लॉर्ड क्लाइव क) कॉर्नवालीस ड) सर जॉन शोर

Option 3

9 यू.पी.एस.सी. स्थापनेची तरतूद कोणत्या कायद्याने करण्यात आली?

अ) पिट्स इंडिया कायदा ब) १९३५ चा भारत सरकार कायदा

क) १९०९ चा कौन्सिलचा कायदा ड) यापैकी नाही

Option 2

10 १८५७च्या उठवा नंतर ब्रिटीश संसेदेने कोणता कायदा पास केला?

अ) राणीचा जाहीरनामा,१८५८ ब) १९३५ चा भारत सरकार कायदा

क) पिट्स इंडिया कायदा ड) यापैकी नाही

Option 1

11 १८५८ चा राणीचा जाहीरनाम्यात सुधारणा करून कोणता कायदा तयार केला?

अ) १८६१ चा भारत सरकार कायदा ब) पिट्स इंडिया कायदा

क) १९३५ चा भारत सरकार कायदा ड) १९०९ चा कौन्सिलचा कायदा

Option 1

12 १९०९ चा कायदा कोणत्या ब्रिटीश अधिकाऱ्याने सुधारणा कायदा केला?

अ) लॉर्ड मिंटो आणि लॉर्ड मोर्ले ब) लॉर्ड वेलस्ली क) लॉर्ड कानिंग ड) वार्रेन हेस्टिंग

Option 1

13 राज्याच्या स्वरूपाचा सप्तांग सिद्धांत ---------- यांनी मांडलेला आहे.

अ) शुक्राचार्य ब) व्यास क) कौटिल्य ड) बुद्ध

Option 3

14 कौटिल्याच्या सप्तांग सिद्धांतात राज्याची ..... अंगे आहेत.

अ) पाच ब) सहा क) सात ड) आठ

Option 3

15 कौटिल्याने ..... शासनपद्धतीचा स्वीकार केला आहे.

अ) महाजनशाही ब) कुलीनतंत्र क) जनतंत्र ड) राजेशाही

Option 4

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन). १५

1 कौटिल्याचे राज्यप्रशासनातील खाती व नोकरवर्ग

Ans:

2 मुघलकालीन शिक

Ans:

3 रयतवारी पद्धत

Ans:

4 १८५८च्या कायद्यातील तरतुदी

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) . १५

1 कौटिल्याने सांगितलेली राजाची कर्तव्ये

Ans:

2 मुघलकालीन स्थानिक प्रशासन व्यवस्था स्पष्ट करा.

Ans:

3 १८५३ सालच्या कायद्यातील तरतुदी स्पष्ट करा.

Ans:

4 १९३५ च्या कायद्यानुसार केंद्र आणि राज्य यामध्ये केलेली अधिकाराची विभागणी स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) . १५

1 कौटिल्याचा सप्तांग राज्य सिद्धांत स्पष्ट करा.

Ans:

2 मुघलकालीन केंद्रीय प्रशासकीय व्यवस्था स्पष्ट करा.

Ans:

*****